

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 2/1999 vp

Hallituksen esitys tilisiirtolaiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 11 päivänä toukokuuta 1999 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen tilisiirtolaiksi (HE 5/1999 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Risto Telaranta, oikeusministeriö

- johtokunnan neuvonantaja Harry Leinonen, Suomen Pankki
- lakimies Harri Hirvi, Rahoitustarkastus
- ylitarkastaja Päivi Seppälä, Kuluttajavirasto
- osastopäällikkö Timo Lappi, Keskuskauppa-kamari
- lainopillinen asiamies Juha Ahvenniemi, Suomen Yrittäjät
- varatuomari Leena Linnainmaa, Suomen Pankkiyhdistys.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi tilisiirtolaki. Lailla pannaan Suomessa täytäntöön rajojen yli suoritettavista tilisiirroista annettu EU:n direktiivi. Direktiivi koskee erityisesti EU:n jäsenvaltioiden välillä toteutettavia rajat ylittäviä tilisiirtoja. Uusilla säännöksillä täydennetään nykyisin puutteellista tilisiirtomaksun oikeudellisia vaikutuksia koskevaa lainsäädäntöä.

Direktiivin mukaisesti lakia sovelletaan Suomen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion välisiin tilisiirtoihin, jotka ovat enintään 50 000 euron tai sitä vastaavan määrän suuruisia ja jotka toteutetaan talousalueeseen kuuluvan valtion valuutassa tai euroissa. Lisäksi uutta lakia sovelletaan kaikkiin Suomen alueella toteutettaviin tilisiirtoihin.

Lain mukaan tilisiirto on toteutettu silloin, kun tilisiirron määrä on maksettu maksunsaajan

pankin tai muun lakiehdotuksessa tarkoitettun laitoksen tilille. Ehdotettu laki koskee Suomessa käytännössä pankkeja. Laissa säännellään maksumääräyksen antajan ja hänen laitoksensa välistä oikeussuhdetta, tilisiirroista annettavia tietoja, tilisiirron toteuttamiseen osallistuvien laitosten keskinäistä suhdetta sekä tilisiirtomaksun saajan ja hänen laitoksensa välistä oikeussuhdetta. Laissa on säännökset muun muassa tilisiirron toteuttamisajasta, hyvityskorosta, rajoitetusta palautusvastuusta, kuluista sekä tilisiirron sitovuudesta.

Direktiivi, johon laki pääosin perustuu, on niin sanottu harmonisointidirektiivi. Jäsenvaltiot eivät voi poiketa sen säännöksistä omassa lainsäädännössään. Direktiivin säännökset ovat lähtökohtaisesti pakottavia asiakkaan hyväksi. Myös laki on asiakkaan hyväksi pakottava.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja ehdottaa, että se hyväksytään muuttamattomana.

Suomessa ei ole eräitä maksuhetkeä koskevia säännöksiä lukuun ottamatta kattavaa tilisiirtoja koskevaa lainsäädäntöä. Oikeuskäytännössä on ratkaistu joitakin tilisiirtomaksuihin liittyviä yksittäisiä tapauksia. Uudet säännökset parantavat maksun lähettäjän ja saajan oikeussuojaa sekä sääntelevät maksun välitykseen osallistuvien pankkien keskinäiset vastuusuhteet.

Direktiivi ei velvoita Suomea noudattamaan kotimaan tilisiirroissa direktiivin mukaisia säännöksiä. Laki koskee kuitenkin myös kaikkia kotimaan tilisiirtoja. Lain soveltamisalan laajentamista on pidettävä perusteluna. Säännösten tar-

koituksena on suojata kuluttajien ohella myös pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Lain säännökset ovat asiakkaan hyväksi pakottavia. Sopimusehto, joka poikkeaa asiakkaan vahingoksi, on mitätön, jollei laissa toisin säädetä.

Talousvaliokunta on antanut aikanaan direktiiviehdotuksesta lausuntonsa (TaVL 1/1995 vp). Siinä valiokunta suhtautui myönteisesti tilisiirtojen sääntelyyn.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Leena Luhtanen /sd
vpj. Mari Kiviniemi /kesk
jäs. Jouni Backman /sd
Klaus Hellberg /sd (osittain)
Susanna Huovinen /sd
Mikko Immonen /vas
Reijo Kallio /sd
Marja-Leena Kemppainen /skl
Kalervo Kummola /kok

Pekka Kuosmanen /kok
Mika Lintilä /kesk
Kirsi Piha /kok
Antti Rantakangas /kesk
Ola Rosendahl /r
Juhani Sjöblom /kok
Osmo Soininvaara /vihr
vjäs. Veijo Puhjo /vas.